

פחד דוד

פרשת
בהר
י"ג אייר
תשע"ו

819

אבות פרק ד'

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב'ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב'ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:57 | 19:12 | 19:05 | 19:14

מוצאי שבת 20:14 | 20:17 | 20:18 | 20:15

רבינו תם 20:51 | 20:48 | 20:52 | 20:49

משכיל לדוד

הכנה לקבלת ועמל התורה

עליו הרבה יותר רושם ונפשו יותר מתרוממת. אומנם נכון שבני ישראל כשיצאו ממצרים הגיעו לדרגות רמות ונשגבות - אך זה לא הגיע להם מתוך עמל ויגיעה, אלא מתוך ראיית ניסים ונפלאות ועוצמת ידו החזקה לכן אין זו גדלות לראותם עושים רצון ה' ומקיימים מצוותיו. כי יתכן שלאחר שיפסקו כל אותם ניסים וינהיג הקב"ה את עולמו בדרך הטבעית, הרי שאז הכל יכול להיות נמוג חלילה ויראת שמים שכזו עלולה להיעלם.

ולכן רצה הקב"ה שתהא להם יראת שמים מתוך עמל ויגיעה וטורח קודם שיזכו לקבלת התורה, וצויה עליהם לטרוח ולספור היום כך וכך לעומר כדי שיעמלו ויטרחו בכל יום בשיפור המידות ובהחדרת יראת שמים לתוכם מתוך עמל ולא רק מתוך ניסים שראו כדי שישאר רושם עז בנפשם. כי כשאדם קונה דבר מתוך שעמל בו, הרי זה נחרט יותר בנפשו. ולכן ציווה הקב"ה על הספירה קודם קבלת התורה כי התנאי לקבלתה הוא דרך העמל.

מסופר על הגאון מוילנא זצוק"ל, שכאשר ישב ללמוד נכנס אליו אליהו הנביא וזכור לטוב וביקש ללמדו את כל סתרי התורה, ומי לא היה שמח במתנה שכזו? אך הגאון דחה מתנה זו ואמר כי רוצה הוא ללמוד מתוך עמל ומתוך יגיעת התורה, שזוהי כל מטרתה שישגי אותה על ידי עמל ושחיקה עצמית. וזהו "אם בחקתי תלכו" שתהיו עמלים בתורה.

ומצינו שהצדיקים עמלים בתורה גם בעולם הבא, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות סד.) צדיקים אין להם מנוחה לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, שנאמר "ילכו מחיל אל חיל". ולכאורה תמוה הדבר כי בעולם הזה מובן שהאדם צריך לעמול בתורה שעל ידי עמל התורה מתרחק הוא מן העבירה ומן היצר הרע, אולם בעולם הבא שאין יצר הרע - מדוע לא ישבו הצדיקים בנחת ובשלוה ולשם מה אין להם מנוחה אף בעולם הבא?

ואפשר ליישב שהצדיקים עיקר התעלותם בעולם הזה הוא רק מתוך העמל בתורה וכבר הורגלו בכך ועמל זה נעשה חלק מאישיותם, ולכן ממשיכים בדרך זו גם בעולם הבא. ובודאי שחז"ל התכוונו על ההליכה "מחיל אל חיל" והתעלות הבלתי פוסקת בתורה, אבל מבחינת מנוחה ודאי שנחים הם מניסיונות ודאגות. וכמו שאמרו חז"ל (ברכות יז.) "צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם". היינו שמבחינת ייסורים וניסיונות הם יושבים נינוחים כי אין העולם הבא כהעולם הזה, לפי שבעולם הזה יש יצר הרע המוליך את לב האדם לפיתוי הרבים לסור מדרכי ה' ולא לקיים מצוותיו. ויודע הקב"ה שהסגולה להינצל ממנו היא עמל התורה, כשאדם עמל בה ושמה בה ומרגיש את מתיקותה וטוב לו בה - אין הוא מוכן להחליף תענוגי עולם בתענוגי שעה וכך מתרחק הוא מן היצר הרע המסנוור את עיני האדם. מה שאין כן בעולם הבא שאין בו יצר הרע והרי אין צורך בעמלה של תורה כדי להרחיקו מהיצר הרע, ולכן שם צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, אבל עמל בלימוד התורה גם שם עמלים בו שנאמר "ילכו מחיל אל חיל".

רש"י מביא את תורת כהנים שמקשה: מה ענין שמיטה להר סיני, והלא כל המצוות נאמרו בסני? ותירץ מה שמיטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני אף כולם נאמרו כללותיהם ודקדוקיהם מסיני. אך עדיין קשה לי מדוע דווקא מצוות שמיטה נאמרה בפסוק, מדוע לא מצוות 'שבת' לדוגמא ואז כשם ששבת נאמרה מסיני - כך גם כל המצוות, מדוע דווקא מצוות השמיטה נלקחה כדוגמא לשאר המצוות?

הנה ידוע כי המקיים את מצוות השמיטה בשדותיו, אין לך ביטול עצמי גדול מזה שהרי עד עתה במשך שש שנים היה הוא האדון וכולם סרים למשמעתו. ובאותן השנים לא ההין אף אדם אף אחד להיכנס לשדותיו ללא רשות, שהרי יש גדרות סביב ויש לו עבדים שעל פי פקודתו קוטפים את היבול המבורך. והנה בשנת השמיטה הוא כבר אינו אדון, הוא אינו מחליט מאומה. הגר, היתום והאלמנה הם האדונים בשדותיו והכל נעשה הפקר...

בודאי שאין זה דבר קל לביצוע, והמדרש מדמה אנשים אלו למלאכים "גיבורי כוח עושי דברו" הרי שזוהי בחינת ביטול האנוכיות הגמורה, לכן ציווה הקב"ה דווקא את מצוות שמיטה בהר סיני, כי כשם שהר סיני היה בטל בפני כל ההרים - כך במצוות השמיטה אין לך ביטול עצמי וביטול הגאווה גדול מזה שאדם מפקיר הכל ויוצא משדהו וזוהי הדוגמא לשאר המצוות. ובדרך זו על האדם לקיים אף את שאר מצוות התורה וללא שום גאווה ומתוך ענווה ושפלות, שזהו התנאי לקבלת התורה. כי מבלי שיעקור את מידת הגאווה אי אפשר לו לקבל תורה ולכן נתן הקב"ה כדוגמא לשאר המצוות דווקא את מצוות השמיטה, כי כולה ביטול הגאווה והיא משורש הענווה.

ימי הספירה הם ימי ההכנה לקבלת התורה, ובשם הגאון ר' ישראל סלנטר זיע"א אמרו שבכל יום ויום מימי הספירה שהם מ"ט ימים, יעבוד האדם על אחד מקנייני התורה שהם מ"ח קניינים וכך שביום המ"ט יגיע שלם במידותיו ומוכן לקבלת התורה. וכך גם בני ישראל לפני מתן תורה הכינו ותיקנו עצמם כדי לקבל את התורה בהר סיני.

ושמעתי מקשים בשם מרן ראש הישיבה הרב שטיינמן שליט"א, לכאורה איזו הכנה היו צריכים בני ישראל, והרי היו קדושים וטהורים ומוכנים לקבלת התורה? הם ראו את השגחת ה' עליהם בכל צעד ושעל עם כל הניסים והאותות והמופתים שראו הן במצרים, הן בקריעת ים סוף והגיעו לדרגה של נבואה כפי שאמרו חכמינו ז"ל "ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי במראות נבואה" ואם כן אנשים בדרגות כל כך גבוהות זקוקים להכנה לקבלת התורה?

ונראה לי ליישב כי אינו דומה עשיר שקיבל את עושרו בירושה לעשיר שטרח ויגע ועמל בעשר אצבעותיו להשיג את עושרו, לפי שזה נזהר על עושרו ושומר עליו כבבת עינו מפני שטרח בו. וכך אינו דומה אדם שספג אמונה ויראת שמים בדרך קלה מתוך ניסים ונפלאות שראה, לאדם שטרח ויגע ועמל להשיג יראת שמים. מפני שאדם אשר טורח ויגע בהשגתה - טירחה זו עושה

הילולא דצדיקיא

- יג - רבי יעקב מאיר שכטר
- יד - רבי יהודה בר אלעאי
- טו - רבי אריה לייב שפירא
- טז - ר' חי טייב לא מת
- יז - ר' יחזקאל הלוי לנדא בעל ה'נודע ביהודה'
- יח - ר' משה איסרליש
- יט - ר' עזרא עטייה ראש ישיבת 'פורת יוסף'

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפנקסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

אין אדם נוגע במוכן לחברו

הרב מרדכי כנפו הי"ו, בעל הבית שלי במרוקו הינו יהודי מכניס אורחים אשר בכל פעם שבה אני מתארח אצלו הוא נוהג בי בכבוד מלכים ממש.

הרב כנפו התגורר במשך שנים רבות בבית קטן בקזבלנקה שבמרוקו ובבית זה גידל את משפחתו וארח את אורחיו בלב רחב. באחד הימים, כשהבחנתי בצפיפות הרבה שבביתו הוריתי לו כי עליו לחפש בית גדול יותר בעיר, בו יוכל לגדל את משפחתו ברווח, ולארח את אורחיו בקלות יתירה.

הרב כנפו קיבל את עצתי, ולאחר תקופת מה בה חיפש אחר דירה גדולה במקום טוב, שתתאים לצרכיו - התקשר אליי וסיפר לי שברוך ה' הוא מצא בית גדול בקזבלנקה העומד להשכרה, ובתוך כך ביקש שאצטרף אליו לראות את הבית.

שמחתי להיענות לבקשתו ובכך להשיב לו מעט מן המעט אשר אני חייב לו בעד אירוחי הנדיבים, וכך קבענו זמן לפגישה.

אולם לצערי הרב, משמים העניינים הסתובבו כך שלא יכולתי להגיע לפגישה איתו ולא הלכנו לראות את הבית.

הרב כנפו נותר בביתו הקטן עצוב ומאוכזב. בשל ביטול הפגישה שלנו הוא הפסיד את ההזדמנות לראות את הדירה ולא שכר את הבית, ובמקומו מישהו אחר שכר אותו.

כאשר שוחחתי איתו על כך ניסיתי לנחם אותו בצערו ותהיתי באוזניו: "אולי בכלל בית זה אינו מיועד לך?"

"יהודי צריך לעשות השתדלות", השיב לי מרדכי כנפו, "ואני עשיתי השתדלות שלבסוף לא יצא ממנה כלום".

לשמע דבריו אלו השבתי לו: "גם אני עשיתי השתדלות להגיע, אולם משמים הדברים התגלגלו אחרת, ומשמע מכך שזהו רצון שמים".

המשכתי עוד לעודד אותו ולדבר על לבו שלא יתעצב, ואף ברכתי אותו שבזכות אבותי הקדושים יעשה עימו הקב"ה נס גדול וגברת בן שמחון, בעלת הדירה, תתקשר אליו בשנית ותציע לו את הבית להשכרה. אך הוא סרב לקבל את תנחומיי ואת עידודי, מרוב הצער שהיה לו מהפסד הדירה.

לא חלף זמן רב והנה התקשר אלי הרב כנפו שוב, אך הפעם נשמעה בקולו שמחה עצומה. הוא אמר שתפילתו נתקבלה והאדם ששכר במקומו את הבית הגדול והמרווח קיבל לפתע הודעה דחופה שיעזוב מיד את הבית במרוקו ויגיע במהירות לקנדה, שם

נועדה לו משרה חשובה. על כן עומד הבית שוב להשכרה, ובעלת הבית שמשכירה אותו צלצלה בראש ובראשונה לרב כנפו ולא לשאר המתעניינים בבית, כדי לעניין דווקא אותו בשכירת בית זה.

מיד יצאנו יחד לראות את הבית, ואמנם היה זה בית גדול ויפה. גם המחיר אשר נדרש עבורו היה מחיר טוב מאד, ועל כן הוחלט מיד שהרב כנפו ישכור את הבית.

שאלתי את הגברת המשכירה היכן חוזה השכירות, והיא השיבה: "לבית זה אין חוזה, תמיד השכרתי אותו ללא חוזה כלל".

הדבר היה בעיניי לפלא, אולם לבסוף נסגרה העסקה באופן זה, ור' מרדכי כנפו המאושר שכר את הבית.

כשיצאנו מן המקום אמרתי לו שכאשר דבר מסוים מוכן לאדם מסוים - אין איש יכול לבוא וליטול זאת ממנו. בבחינת האמור בגמרא: "אין אדם נוגע במוכן לחברו אפילו כמלא נימא" (יומא לח, ב), מה שמוכן לאדם יגיע אליו בשלמות מאת ה' יתברך.

כמו כן, אין בלבי ספק שזכות מצות הכנסת האורחים בה מצוין הרב כנפו הי"ו - עמדה לו אף היא לקבל את הבית שמגיע לו בדין. כל זאת כדי שיוכל להמשיך להדר במצוה זו כמנהגו משכבר הימים.

בטוב טעם

טעמי מנהגי ישראל

מצות ספירת העומר, על אף שהיא מצוה הבאה מזמן לזמן, אין מברכים עליה 'שהחיינו'.

וכמה טעמים נאמרו בזה:

אם בגלל שאין שמחה והנאה במצוה זו. אם מחמת החשש שמא ישכח יום אחד לברך ונמצאת ברכתו לבטלה. ואם מחמת שימי הספירה הם כהכנה לקראת חג השבועות, לכן תיקנו לברך על חג העצרת, שהיא העיקר וברכת הזמן עולה לכאן ולכאן.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"זיאמר ירמיהו". (ירמיה ל"ב)

הקשר לפרשה: ירמיה הנביא מנבא לעם ישראל על שיבת ציון, ועל בנין בתים ורכישת שדות וכרמים בארץ, והוא מענין הפרשה שבה מוזכר ענין קניית בתים ושדות וגאולתן.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

התיקון טבוע בקלקול

מי שקלקל עד עתה והחטיא את הרבים בענין זה ורוצה לתקן את נפשו, ידוע מה שאמרו חז"ל: הצדיקים, באותו דבר שחוטאים בו מתרצים. על כן תחילת הכל ירגיל את עצמו להתרחק מלישב בחבורות אנשים נגד טבעו שהיה לו עד עתה. וגם יראה לזכות את הרבים בלשונו ולהוכיחם ולזרום לתורה ולמצות ולהביא שלום בין אדם לחברו.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מבלעדי התורה אין חיים לאדם

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר". (ויקרא כה. א)

בימים הקרובים להילולא של רבי מאיר בעל הנס זיע"א, נביא כאן דבר אחד משמו הקשור להכנה לקבלת התורה.

בפרקי אבות (פרק ג' משנה ח') "רבי מאיר אומר כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו שנאמר (דברים ד') רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך. יכול אפילו תקפה עליו משנתו, תלמוד לומר ופן יסורו מלבבך כל ימי חיך הא אינו מתחייב בנפשו עד שישב ויסירם מלבו". עד כאן המשנה.

לכאורה קשה להבין את החומרא הגדולה של השוכח דבר אחד מתלמודו שבעבור זה כאילו מתחייב בנפשו, מדוע?

ונראה להסביר כי כשמתבוננים בשורש העניין של הזכרון או השכחה נראה שהדבר תלוי במידת הרושם שהיה על האדם בשעה שלמד או ראה את העניין ההוא. אדם ששכח דבר מה מן התורה - שכחה זו לא באה בכדי, אלא היא באה מחסרון בקבלת התורה כנתינתה מסיני. אמרו חז"ל על הפסוק (שמות י"ט א') "ביום הזה באו מדבר סיני" מלמד שבכל יום יהיו דברי תורה בעיניך כחדשים, כאילו קיבלם באותו היום בהר סיני.

כוונת התורה באמרה "פן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך" היא - שמאחר ומתן תורה היה בקולות וברקים "וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן" (שמות כ' ט"ו) ודרשו חז"ל מלמד שהיו רואים את הנשמע, וגם כאן כתוב "הדברים אשר ראו עיניך" שהיו רואים את דברי התורה, כלומר שהיו נחקקים בליבם באופן שלעולם לא ישתכחו מהם, וכמובן שגם רגלינו עמדו על הר סיני, כמו שכתוב (דברים כ"ט י"ד) "כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום", על כן אנו מוזהרים לבל נשכח את דברי התורה אשר ראו עינינו.

ולפי זה מובן כי אפשר לדרוש דבר זה מהאדם - שילמד את התורה בחשק, בחום ובהתלהבות כשעת נתינתה מסיני ואם הוא שוכח מעלה עליו הכתוב "כאילו מתחייב בנפשו". ולא נאמר חייב מיתה כי זה אינו שייך, רק שהוא מתנתק ממקור חיותו שהיא התורה והרי זה כאילו מתחייב בנפשו, שבלעדי התורה אין חיים לאדם.

המראה הנהדר של מעמד הר סיני כפי שנאמר "והר סיני עשן כולו מפני אשר ירד עליו ה' ויחרד כל ההר מאד" (שמות י"ט י"ח) בוודאי שאי אפשר לשכוח, וכך הם טבע הדברים - מראה שעושה רושם על האדם אי אפשר לשכוח אותו.

לעולם לא אשכח את מה שראיתי בהיותי בן שנים עשרה שנה שזכיתי לראות את פני קודשו של הגאון הצדיק רבי אברהם יפה'ן זצ"ל, והיה זיו פניו דומה למלאך ה', מראה זה נחקק במוחי ולעולם לא אוכל לשכוח זאת. וכן הוא בדברי תורה - מי שנהנה מן התורה ומבין שהיא מקור חיותו לעולם לא ישכח את התורה, וזהו שאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט צ"ג) "לעולם לא אשכח פקודיך כי בם חייתני", שבדברי התורה האלה - הקב"ה מחייה אותי, ומי שמתנתק מהם חס ושלוש אין לו חיים. וכך הרגישו כל השקדנים שמבלי תורה אין להם חיים.

אמרי שפר

מדרשי חז"ל על פרשת השבוע

חביבותה של הארץ

"והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ". (ויקרא כה. כג)

א"ל הקדוש ברוך הוא כשם שמכרתי את עמי, וחזרתי עוד וקרבתים, שנאמר (ירמיה ג. יד) "שובו בנים שובבים נאם ה' כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה והבאתי אתכם ציון". ונאמר (ישעיה נב. ג) "כה אמר ה' חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו". לכך לא תמכר הארץ לחלוטין, שנאמר "והארץ לא תמכר לצמיתות כי לי הארץ" - חביבה עלי ארץ ישראל שקידשתי אותה מכל הארצות.

תדע לך כשהיתה ארץ ישראל מתחלקת לשבטים, לא היתה עוברת משבט לשבט, אלא נחלקת כל שבט בפני עצמו.

תדע לך וראה כמה דינין דנו בנות צלפחד שלא תתעבר נחלתן משבט לשבט אחר, והודה הקדוש ברוך הוא לדבריהם, שנאמר "כן בנות צלפחד דוברות". לפיכך אם נמצא לו גואל יפה, ואם לאו מי שלקחה עושה לפניו עד היובל ומוציאה ביובל.

אמר הקדוש ברוך הוא כשתקרב שנת הגאולה אני גואל אתכם, שנאמר כי יום נקם בלבי ושנת גאולי באה (ישעיה סג. ד).

(מדרש תנחומא)

פרוטה שמציילה חיים

"וכי ימוך אחיך עמך והחזקת בו". (ויקרא כה. לה)

רבי פנחס בשם רבי ראובן אמר: כל מי שנותן פרוטה לעני - הקדוש ברוך הוא נותן לו פרוטות.

וכי פרוטה נותן לו? והלא לא נותן לו אלא נפשו, הא כיצד? היתה ככר בעשר פרוטות ועני עומד בשוק ואין בידו אלא תשעה - ובא אחד ונתן לו פרוטה ונטל ככר ואכלה ושבה נפשו עליו.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אף אתה בשעה שנפשך מצפצפת לצאת מתוך גופך, אני משיבה לך. לפיכך משה מזהיר לישראל "וכי ימוך אחיך".

(ויקרא רבה)

כפרה לעשירים

"וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך".

(ויקרא כה. לה)

רב תנחום כך היה עושה בשעה שהיתה אמו לוקחה לו אגודה אחת ירק מן השוק - היתה לוקחת שתיים; אחת לו ואחת לעניים. על שם "גם את זה לעומת זה עשה הא-להים". עניים ועשירים כדי שיהו זוכים אלו עם אלו ומתכפרים אלו עם אלו. לפיכך משה מזהיר "והחזקת בו".

שמונה שמות נקראו לו: עני, אביון, מסכן, רש, דל, דך, מך, והלך.

עני כמשמעו. **אביון** שהוא מתאוה לכל. **מסכן** שהוא בזוי לפני הכל. **רש** שהוא רש מן הנכסים. **דל** מדולדל. **דך** שהוא מדוכדך - רואה דבר ואינו אוכל, רואה דבר ואינו שותה. **מך** שהוא מך לכל שהוא עשוי כאסקופה התחתונה. **הלך** שכל נכסיו הלכו לו.

לפיכך משה מזהיר "וכי ימוך אחיך ומטה ידו עמך והחזקת בו גר ותושב וחי עמך".

("ילקוט שמעוני")

פרקים במסכת חינוך הבנים

פלגי מים

הינם ברורים לכולנו, אך באותה מידה ניתן לומר כי מי מאיתנו שניסה לבצע מהלך שכזה - מכיר בוקר רגוע ושלו והוא גם יודע לספר ולהעיד כי לא רק שהאווירה בבית משתפרת אלא אף מצב הלימודים של הילדים משתנה לטובה לאין ערוך. כל איש חינוך יוכל לנסח את המתכון המשופר הזה ואת התלות של שרשרת ההתנהגות לכל אורך יום הלימודים; חלק ניכר מהפרעות הקשב, מההיפראקטיביות ומהאלימות של הילדים נובע מנסיגה להתמודד עם הרגשת הניכור והדחיה המציקה להם.

הנקודה שלישית והאחרונה, מעמידה אותנו במצב היכון לקראת חזרת הילדים מבית הספר, ומחייבת את ההורים לתרגל קבלת פנים נעימה מלווה בהארת פנים וחיבה גלויה.

רגע המפגש עם בני הבית, לאחר ניתוק ממושך של כמה שעות קובעת את הרגשתו הכללית של הילד ביחס לביתו. במיוחד אצל ילדים השבים לבית לאחר סערת רגשות שלוותה אותם במהלך יום הלימודים, הדבר נחוץ במיוחד להפגין מולם רגשות אהבה וסימפטיה. ומשום כך שווה ומומלץ להשקיע כל מאמץ, למרות העייפות של שעות אחר הצהרים והמתח המצטבר - לקבל את פני הילדים בנועם וחיבובות.

כלל נקוט הוא בידינו ש'כל ההתחלות קשות', ואולי קשות עד מאוד, אך הדבר אפשרי וכאמור שווה כל מאמץ.

אזי שנתו טרופה ומנוחתו מופרעת. עם שחר, כשהילד יפקח את עיניו, אותו מתח מעמיק וגדל למימדים מוגזמים מאוד. וכשהגלגל מסתובב, המתח מלווה אותו בכל שעות היום ואת הלילה הנוסף הוא יעביר שוב עם המתח הנפשי, שבעקבות השינה הוא יתפח עוד ועוד. וכן הלאה.

לעומת זאת, שינה מתוך הרגשת חמימות ושלווה הקורנת מבין כתלי הבית וסביבתו הקרובה, משרישה את התחושות הנעימות האלו בעומק נפשו. עם שחר הוא פוקח עיניים שלוות וטהורות, הרגשה נעימה מלטפת אותו והיא מלווה אותו במשך כל היום. וכן הלאה. התוצאות החיוביות מורגשות באופן מיידי והן נושאות פירות ברוכים.

נקודה שנייה עוסקת גם בשינה; זמן ההשכמה, הרגע שבו הילד מקיץ משנתו. שעה זו היא חשובה מאוד מכיון שמטבע הדברים ברגעים אלו המתח גובר ועולה. לחץ הזמן ותקתוקי השעון מדחיקים אותנו לפינות אפלות. העצה הטובה במקרה זה היא לנסות ולהעיר את הילדים במצב רוח טוב, בהומור ובחיוך.

רגעי ההתארגנות ללא ספק מולידים לחץ ומתח נפשי, ההסעה אמורה להגיע בעוד מספר דקות והתלבשות עדיין תלויה לה על הקולב, למשל. ולכן חשוב לעזור ולסייע לילדים להתארגן ליציאה באווירה שמחה וברוח טובה, וכמובן לתכנן את שעת ההשכמה בהתאמה מירבית שתאפשר לבצע את כל הנדרש במנוחה ללא לחץ של זמן.

הקשיים שמלווים את שעת ההשכמה

בחודשים האחרונים הרחבנו את היריעה על שינוי האווירה בבית, שינוי שבכוחו לחולל מהפכה של ממש בחינוך הילדים. ברור לנו שלחולל מהפכה בין כתלי הבית, דרוש זמן רב ומאמצים גדולים. אך חשבנו גם לציין כמה נקודות, שלש במספר, שבהם כדאי להתמקד בשלב הראשוני.

ראשית, מומלץ מאוד להשתדל, ככל הניתן, שזמן השינה בבית תגיע ותעבור ברוגע ובשלווה. הילדים בבית צריכים ללכת לישון מתוך תחושה של נעימות. כל החשבונות צריכים להיסגר לפני השינה, ולחסל את כל המתרחשות שנערמו במשך היום ולאפשר לילד להירדם מתוך הרגשת חמימות ואהבה. נרחיב עוד את הדיבור מבחינה פיזיולוגית בכדי להבין מה החשיבות של הנקודה החשובה הזו:

שעות הלילה הן השעות שלהן יש משמעות רבה לבני עולמו הנפשי של האדם, ולעניינינו; לילד הקט. אם הילד הולך לישון מתוך מתח והרגשת דחיה, מסביבתו הקרובה,

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

סוחר יהודי נקלע לצרה גדולה. הוא רכש סחורה רבה ממספר סוחרים. שוויה של הסחורה היה מאות אלפי דולרים, אך הסחורה היתה גנובה, והקונה לא ידע על כך דבר וחצי דבר. הוא סבר לתומו שהסחורה שהוא רוכש מכספו, היא סחורה כשרה למסחר.

המשטרה שידעה על הימצאות הסחורה הגנובה בבית מיודעינו הסוחר, הגיעה לביתו, והשוטרים החלו בחיפושים נרחבים אחר הסחורה הגנובה.

אותו סוחר, כך סיפר אחיו שהגיע למו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, כדי לבקש ברכה ועצה, לא ידע את נפשו צער ויגון. הוא ידע שמלבד זה שהשוטרים יחרימו לו את כל הסחורה והוא יפסיד הון תועפות, הרי שהוא עתיד לעמוד למשפט, ובסופו של דבר יצטרך לשלם הון רב עבור מיסים, בתוספת מכובדת של קנס כספי גדול, על כך שרכש סחורה גנובה והחזיק אותה בביתו.

"כאשר יבואו השוטרים בפעם הבאה אל הבית - כך הורה לו מו"ר שליט"א - תקח מלח, תזרוק אותו על מכנסי השוטרים, ותקרא "בזכות רבי חיים פינטו, שישתלקו כולם מן המקום", ואז תראה ממש ניסים ונפלאות בעזרת השם. כל זאת בתנאי שאכן לא ידעתם שהסחורה הזו היא גנובה!" (הערת מו"ר שליט"א: עלינו לדעת, כי אין כזאת 'סגולה' בכלל לזרוק מלח על מכנסי השוטרים, כדי שאלו יוכרחו להסתלק מן המקום. אלא פשוט, כל הענין הזה הוא ענין של אמונה. כאשר האדם נקלע למצב שאין לו ממנו שום פתח של יציאה והצלה, דווקא שם עליו להאמין בהקב"ה, ולהרגיש כי "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ". ואכן, כפי ששמענו, 'הסגולה' הזאת הצליחה. אלא שלמעשה לא הסגולה היא זו שעזרה לאותו אדם, אלא רק האמונה לעשות את מה שאומרים לו לעשות, ולהאמין בה').

האח חזר לבית אחיו, וסיפר לו מה הרב הורה לעשות. בתגובה החל הסוחר לצעוק עליו: "האם השתגעת לגמרי? הם כבר רוצים לקחת אותנו לכלא, ואתה בא להוסיף בשגעונות חדשים?"

האח, שהיה מאמין גדול בקדושת ובזכות הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, לא שעה כלל לדברי אחיו, אלא החליט לעשות ככל שנאמר לו. כשהגיעו השוטרים בלוית המפקד בפעם הבאה לבית, הוא נטל בידיו כמות נדיבה של מלח, וזרק אותו על מכנסי כל השוטרים והחל לקרוא בקול גדול: "בזכות רבי חיים פינטו, שכולם יסתלקו מהמקום".

השוטרים הביטו עליו ועל מעשהו, הביטו האחד על השני, ולא אמרו מילה. לפתע קם המפקד ואמר לשוטרים: "בסדר. נלך מכאן. לא ראינו כלום". ואל הסוחר פנה המפקד ואמר: "להבא, תזהר שלא לקנות ולא להתעסק עם סחורה גנובה". וקידוש השם גדול היה בין כל הסוחרים היהודיים.